

Сучасна парадигма фінансової безпеки повинна базуватися на ефективному механізмі, метою якого мають бути: визначення та оцінка основних факторів впливу на фінансову безпеку підприємства; нейтралізація та попередження внутрішніх та зовнішніх загроз фінансовій безпеці підприємства; усунення відхилень між завданнями та поточним станом фінансової безпеки підприємства; розробка заходів для підвищення рівня фінансової безпеки підприємства.

Таким чином, сучасна парадигма фінансової безпеки повинна створювати можливості для підвищення привабливості підприємств, зростання їх ринкової вартості, ефективності діяльності, в тому числі прибутковості, фінансової стійкості, конкурентоспроможності.

- Література:** 1. Лук'янова В. В. Діагностика ризику діяльності підприємства / В. В. Лук'янова. – Хмельницький : ПП Ковальський, 2007. – 312 с.
2. Нижник І. В. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств: методи та механізми підвищення : монографія / І. В. Нижник ; за наук. ред. д-ра екон. наук М.П. Войнаренка. – Хмельницький : ХНУ, 2012. – 219 с.

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВУГІЛЬНИХ ШАХТ

*Олешко Я.І., студентка, кафедра економіки підприємства,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна*

Ефективність діяльності вугільних шахт значною мірою визначається тим, наскільки результативно вони використовують наявні в своєму розпорядженні ресурси, сукупність яких утворює їх ресурсний потенціал. Тому набувають актуальності питання ефективного управління ресурсним потенціалом вугільних шахт, а також особливостей його формування та використання.

Питання стосовно особливостей ресурсної політики гірничих підприємств, управління їх ресурсним потенціалом привертала увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, серед них такі, як О.І.Амоша, Ю.З.Драчук, А.І.Кабанов, В.Є.Нейєнбург, Л.Г. Огорокова, І.А.Фесенко, Ю.П.Ященко та інші.

Отже, метою дослідження є визначення особливостей формування та використання ресурсного потенціалу вугільних шахт з метою забезпечення їх ефективного функціонування в майбутньому.

Будь-який рівень ієрархії виробничої системи (шахта, технологічна ланка, ділянка, робоче місце) традиційно містить наступні ресурси: технічні ресурси (особливості очисного і прохідницького устаткування); технологічні ресурси (динамічність методів технології); кадрові ресурси (кваліфікаційний склад робітників); просторові ресурси (топология мережі гірничих виробок, рівень концентрації гірничих робіт тощо); фінансові ресурси (наявність інвестиційних коштів, кредитних ліній і ін.); природні ресурси (кількість і якість запасів у шахтному полі, можливість прирізки запасів).

Кожен із вказаних видів ресурсів є сукупністю можливостей досягнення цілей підприємства. Це означає, що маючи в своєму розпорядженні ті або інші ресурси (гірничі

техніка, допоміжне устаткування, матеріали, природні ресурси, мережа гірничих виробок, кадри й інші ресурси), виробнича система здатна в тій або іншій мірі забезпечувати задані обсяги видобутку вугілля.

Отже, ефективність функціонування шахти в цілому, з одного боку, визначається ефективністю кожного виробничого підрозділу, що входить до нього, з іншого – взаємною координацією цілей всіх виробничих підрозділів, що сприяють досягненню загальних цілей підприємства. Тобто для вугільних шахт можливості досягнення загальних цілей є сумою локальних можливостей досягнення цілей по всіх виробничих підрозділах.

Розвиток вугледобувного підприємства в сучасних умовах визначається, з одного боку, його власним ресурсним потенціалом, з іншого боку – ресурсами, що можуть бути виділені для даного підприємства на державному рівні або надані інвестором. Чим менш розвинутим є ресурсний потенціал підприємства, тим більше його залежність від зовнішніх ресурсів і процесу економічної взаємодії з іншими підприємствами (структурами).

З погляду формування ресурсного потенціалу, розвиток шахти в часі й у просторі є об'єктивною необхідністю й споконвічно обумовлене істотною властивістю вугільних пластів – їх невідтворюваністю. Усе різноманіття конкретних форм розвитку окремих шахт можна звести до збереження або зміни їх потужності або зміни границь гірничого відводу, якщо передбачене об'єднання декількох шахт гірничими роботами. Не виключена тимчасова відмова від відпрацювання складних ділянок гірського відводу або видобутку вугілля з високою зольністю.

Системі управління ресурсним потенціалом вугледобувного підприємства, як і будь-якій іншій економічній системі, притаманні такі властивості: складність, структурність, динамічність, адаптивність, пропорційність, реалістичність.

Важливим моментом управління ресурсним потенціалом вугледобувного підприємства є оцінка ефективності того чи іншого виду ресурсу, де корисний результат діяльності підприємства порівнюється з витратами на отримання цього корисного результату.

Щодо зарубіжних концепцій управління ресурсним потенціалом, то слід відзначити популярність методики поопераційного розрахунку собівартості на основі обліку витрат ресурсів (Activity-based costing, ABC) та концепції SCM (Strategic Cost Management – стратегічного управління витратами)

Отже, найважливішим економічним показником будь-якого варіанта розвитку вугільної шахти є її ресурсний потенціал, і враховувати цей чинник необхідно, оскільки виробничі ресурси завжди обмежені. Потрібно дотримуватись стратегії збільшення ресурсного потенціалу, що дозволить вирішити низку найважливіших економічних проблем: збільшення обсягу видобутку вугілля, підвищення його якості, підвищення рівня концентрації виробництва, зниження (або уповільнення зростання) собівартості.

Таким чином, управління ресурсним потенціалом вугільних шахт має ґрунтуватися на дотриманні чіткого співвідношення обсягу ресурсного потенціалу й отриманого ефекту. Тому з метою підвищення ефективності діяльності вугільних шахт ресурсний потенціал доцільно враховувати у вигляді обмежень шляхом прийняття ліміту матеріальних, трудових або фінансових ресурсів, який не може бути перевищений.